

Knihovna města Plzně 1876 – 2016

(Dvanáct pohledů do minulosti a současnosti)

Pohled třetí: Jak se knihovna stěhovala

září 1876 – září 1893

V době založení obecní knihovny byly knihy umístěny ve skříni v budově reálného gymnázia (nyní **Pedagogická fakulta ZČU ve Veleslavínově ulici**). V průběhu let byla knihovna v rámci této budovy několikrát stěhována.

září 1893 – září 1900

Přesun do přízemí západní části budovy Kamerálu v Kopeckého sadech č. 11 (dnes **Měšťanská beseda**).

září 1900 – červenec 1901

Prozatímní umístění v prvním patře školní budovy U Zopfů u Saského mostu (nyní **ZŠ Podmostní**).

léto 1901 – podzim 1905

Knihovna sídlila v nové budově městských muzeí (vchod ze **Šafaříkových sadů** u bašty za Františkánským klášterem).

podzim 1905 – léto 1913

Přestěhování do mezipatra domu na rohu Sedláčkovy ulice č. 9 a Říšské ulice č. 191 (nyní **Prešovská**).

červenec 1913 – září 1931

V tomto období měla knihovna pronajaté místnosti ve dvorním traktu domu č. p. 41 na Jungmannově třídě (nyní **Americká č. 8**), kde měl svoji provozovnu i hostinec „U Hodinářů“. Místnosti v prvním patře patřící knihovně byly malé, tmavé a chladné. Veškeré snahy o vhodnější umístění selhaly.

O tom, jak vypadala knihovna v těchto letech, se zmiňuje v písemné vzpomínce z roku 1914 student českého gymnázia: *„Místnost dosti veliká, z níž asi čtvrtina plochy u dveří byla vyhrazena jako čekárna pro návštěvníky, kteří si chodili vypůjčovat knihy. Vpravo byly k sobě sražené obyčejné stoly a na nich krabice s půjčovnými lístky. Vpředu stál příčně pult s dvířky, jimiž se vstupovalo do pracovního prostoru. Kolem stěn až ke stropu stály police s knihami, vlevo u oken stoly s krabicemi na lístky půjčených knih a pak půjčovní lístky čtenářů. Spojení s hořejškem obstarával „výtah“, tj. truhlík běžající na provaze mezi dvěma latěmi.“*

září 1931 – duben 1954

V září 1931 se městská knihovna přestěhovala po 55 letech existence v nevyhovujících prostorách do nově upravených místností v jižním křídle budovy bývalého německého gymnázia v tzv. Husově domě (nyní část Studijní a vědecké knihovny Plzeňského kraje) ve Fodermayerově ul. č. 14 (nyní **B. Smetany č. 14**).

Dne 3. října 1931 zde byla knihovna slavnostně otevřena pro veřejnost.

V 1. patře byla umístěna čítárna a dětské oddělení, ve 2. patře sklady, půjčovna a pracovny.

16. dubna 1954 však Jednotný národní výbor rozhodl, že knihovna musí okamžitě uvolnit budovu pro nově vzniklou Státní studijní knihovnu.

duben 1954 – březen 1960

Státní studijní knihovna poskytla městské knihovně prostory v budově Krajského muzea (nyní **Západočeské muzeum**), kde do té doby měla jednu místnost pro ředitelství a nejnútnejší administrativu a místnost pro služby, kde byla půjčovna a studovna s 12 místy a připojené skladiště. Ještě v dubnu 1954 se sem městská knihovna přestěhovala.

Tyto prostory byly pro knihovnu opět nevyhovující. Proto se rada Městského národního výboru 25. dubna 1955 usnesla, že městské knihovně bude přidělen objekt v ulici B. Smetany č. 13, ve kterém původně sídlila Anglobanka a později Západočeské uhelné doly.

duben 1960 - ?

8. dubna 1960 byla v nově adaptovaných místnostech budovy v ulici **B. Smetany č. 13** slavnostně otevřena ústřední půjčovna. Její úprava a zařízení byly dílem ing. arch. Svatopluka Jankeho. K výzdobě bylo použito i skleněných figurek prof. Miroslava Klingera, které reprezentovaly náš umělecký průmysl na světové výstavě v Bruselu. V roce 1965 doplnil plzeňský výtvarník Jiří Kovařík prostory půjčovny dvěma rozsáhlými nástěnnými freskami.

V této budově sídlí Knihovna města Plzně dodnes. Od roku 1960 prošla několika vnitřními i vnějšími úpravami, které trochu vylepšily její vzhled.

Stavební řešení budovy však nevytváří ideální podmínky pro moderní knihovnu, která by umožňovala nabízet své služby v jednom otevřeném, bezbariérovém prostoru.

Má naději, že se bude ještě jednou stěhovat do vhodnějších prostor?